मञ्जिका A harlot, prostitute, courtezan.

मञ्जिमन् *m.* Beauty, loveliness.

मञ्जिष्ठ *a.* Bright red; नीललोहितमाञ्जिष्ठा विसृजन्नर्चिषः पृथक् Mb. 16. 2. 12; also मञ्जिष्ठक; पाण्डुरारुणवर्णानि नीलमञ्जिष्ठकानि च Rām. 5. 1. 79.

मञ्जिष्ठा [अतिशयेन मञ्जिमती इष्ठन् मतुपो लोपः Tv.] Bengal or Indian madder; मञ्जिष्ठां नागसंभवम् Śiva B. 30. 19. **-Comp. -मेहः** a kind of urinary disease. **-रागः** 1 the colour of the Indian madder. -2 (fig.) attachment as charming and durable as the colour of the madder, *i. e.* durable or permanent attachment.

मञ्जीरः, -रम् [मञ्ज्-ध्वनौ ईरन्] An anklet or ornament for the foot (नूपुर); सिञ्जानमञ्जुमञ्जीरं प्रविवेश निकेतनम् Gīt 11; or मुखरमधीरं त्यज मञ्जीरं रिपुमिव केलिषु लोलम् 5; Māl. 1. **-रम्** A post round which the string of the churning stick passes.

मञ्जीलः A village mostly inhabited by washermen.

मञ्जु *a.* [मञ्ज्-उन्] 1 Lovely, beautiful, charming, sweet, pleasing, agreeable, attractive; स्खलदसमञ्जसमञ्जुजल्पितं ते (स्मरामि) U. 4. 4; अयि दलदरविन्द स्यन्दमानं मरन्दं तव किमपि लिहन्तो मञ्जु गुञ्जन्तु भृङ्गाः Bv. 1. 5; तन्मञ्जु मन्दहसितं श्वसितानि तानि 2. 5. -**Comp. -केशिन्** *m.* an epithet of Krisṇa. **-गति, -गमन** *a.* having a lovely gait. (**-ना**) 1 a goose. -2 a flamingo. **-गर्तः** N. of the country called Nepāl. **-गिर्** *a.* sweet-voiced; एते मञ्जुगिरः शुकाः Kāv. 2. 9. **-गुञ्जः** a charming hum. **-घोष** *a.* uttering a sweet sound. (**-षः**) a dove. **-नाशी** 1 a handsome woman (?). -2 an epithet of Durgā. -3 of Sachī, wife of Indra. **-पाठकः** a parrot. **-प्राणः** an epithet of Brahmā. **-भद्रः** N. of one of the Jinas. **-भाषिन्, -वाच्, -वादिन्** *a.* sweet-speaking; (गिरम्) अनुवदति शुकस्ते मञ्जुवाक् पञ्जरस्थः R. 5. 74; 12. 39. **-भाषिणी** *f.* N. of a metre; सजसाजगौ भवति मञ्जुभाषिणी V. Ratna. **-मणिः** *m.* a topaz (पुष्कराज). **-वक्त्र** *a.* having a beautiful face, handsome. **-श्रीः** N. of a बोधिसत्त्व. **-सौरभम्** a kind of metre. **-स्वन, -स्वर** *a.* sweet-sounding.

मञ्जुल *a.* [मञ्जु-सिध्मा° लच्, मञ्जु-उ लच् वा] Lovely, beautiful, agreeable, charming, sweet, melodious (voice &c.); संप्रति मञ्जुलवञ्जुलसीमनि केलिशयनमनुयातम् Gīt. 11; कूजितं राजहंसानां वर्धते मदमञ्जुलम् Kāv. 2. 334. **-लः** 1 A kind of gallinule. **-लम्** 1 An arbour, a bower. -2 A spring, well. -3 The state of being variegated.

मञ्जु (ञ्जू) षा, मञ्जु (ञ्जू) षिका [मञ्ज्-ऊषन्] 1 A box, casket, chest, receptacle; मदीयपद्यरत्नानां मञ्जूषैषा मया कृता Bv. 4. 45; अपारकोषगर्भासु मञ्जूषासु निजैर्नरैः Śiva B. 29. 56. -2 A large basket, hamper; मञ्जुषाऽपि च मञ्जूषा पेटा च पेटिकेत्यपि Śabdaratnāvalī. -3 Madder (= मञ्जिष्ठा). -4 A stone.

मटकः, -कम् A dead body.

मटची, मटती Hail; मटचीहतेषु कुरुष्वाटिक्या सह Ch. Up. 1. 10. 1.

मट (ठ) ची A locust.

मटुस्फटिः 'Beginning of pride', incipient pride.

मट्टकम् 1 The ridge of a roof. -2 Eleusine Coracana (Mar. मटकी, नाचणी).

मठ् 1 P. (मठति) 1 To dwell, inhabit. -2 To go. -3 To grind.

मठः, -मठम् [मठत्यत्र मठ् घञर्थे क] 1 The hut of an ascetic, a small cell or room. -2 A monastery, convent. -3 A seminary, college, place of learning. -4 A temple. -5 A cart drawn by oxen. **-ठी** 1 A cell. -2 A cloister, convent. **-Comp. -अधिपतिः, -अध्यक्षः** the superintendent of a monastery; principal of a college. **-आयतनम्** a monastery, college. **-चिन्ता** charge of a convent; वर्षं यावत् किमन्येन मठचिन्तां दिनत्रयम् Pt. 2. 63.

मठर *a.* 1 Intoxicated, drunk. -2 Hard, harsh (sound).

मठिका 1 A small cell. -2 A hut or college.

मडकः A kind of corn; L. D. B.

मड्डुः, मड्डुकः A kind of drum; see मड्डुक.

मड्मडायित *a.* Gulped down the throat, swallowed up; वत्सतरी मड्मडायिता U. 4.

मण् 1 P. (मणति) To sound, murmur.

मणिः [मण्-इन् स्त्रीत्वपक्षे वा ङीप्] (Said to be *f.* also, but rarely used) 1 A jewel, gem, precious stone; मणिर्लुठति पादेषु काचः शिरसि धार्यते । यथैवास्ते तथैवास्तां काचः काचो मणिर्मणिः H. 2. 68; अलब्धशाणोत्कषणा नृपाणां न जातु मौलौ मणयो वसन्ति Bv. 1. 73; मणौ वज्रसमुत्कीर्णे सूत्रस्येवास्ति मे गतिः R. 1. 4; 3. 18. -2 An ornament in general. -3 Anything best of its kind; cf. रत्न. -4 A magnet, loadstone. -5 The wrist. -6 A water-pot. -7 Clitoris. -8 Glans penis. -9 A crystal; क्वचिन्मणिनिकाशोदाम् (नदीम्) Rām. 2. 95. 9. -10 The fleshy excrescence on the neck of a goat (also written मणी in these senses). -11 An ingot, a lump (of gold); यथा सोम्यैकेन लोहमणिना सर्वं लोहमयं विज्ञातं स्यात् Ch. Up. 6. 1. 5. **-Comp. -इन्द्रः, -राजः** a diamond. **-कण्ठः** the blue jay. **-कण्ठकः** a cock. **-कर्णिका, -कर्णी** N. of a sacred pool in Benares. **-काचः** the feathered part of an arrow. **-काञ्चनयोगः** a rare combination of mutually worthy things. **-काननम्** the neck. **-कारः** a lapidary, jeweller; मणिकाराश्च ये केचित् Rām. 2. 83. 12. **-गुणः** a quality of gems; षडश्रश्चतुरश्रो वृत्तो वा, तीव्ररागसंस्थानवानच्छः स्निग्धो गुरुरर्चिष्मानन्तर्गतप्रभः प्रभानुलेपी चेति मणिगुणाः Kau. A. 2. 11. 29. **-ग्रीवः** a son of Kubera. **-तारकः** the crane or Sārasa bird. **-तुण्डः** a striped hyena; Nighaṇṭaratnākara. **-तुलाकोटिः** a foot ornament consisting of jewels. **-दण्ड** *a.* having a